

MESERIASUL AZ IPAROS DER GEWERBETREIBENDE

MUNKAADÓK LAPJA

Erdély és Bánság kis- és középipar-
sainak hetilapja. — Az Ipartestületek
Szövetsége, az aradi Iparos Ötthon, az
Ipari Szindikátusok, a Romániai Épi-
tőmesterek Szövetsége és a Timisoarai
Vendéglősök és Kávésók Ipartestülete
hivatalos lapja. Együtt a Timisoarai
„Az Iparos”-sal és a „Fodrász Ujság”-
gal.

„Tiszteld a tisztos
ipart!”

Congresul Uniunii Micilor Industriasi dela Iasi

Desbaterea principalelor doleanțe ale micilor industriasi și moțiunea votată.

Al doilea congres regional al Uniunii generale a micilor industriasi și meseriași patroni a continuat în zilele trecute la Iași, în sala de ședințe a Camerei de comerț, sub președinția d-lui senator Al. Samoilă.

A participat un număr însemnat de delegați ai filialelor din toate provinciile pendinte regionala locală.

ASIGURARILE SOCIALE

Prima chestiune ridicată a fost autonomia și asigurările sociale.

Această problemă a fost pe larg desbătută de d. C. MUNTEANU, fost președinte al casei asigurărilor sociale.

D-sa a evidențiat lacunele ce s'au strecurat în legea pentru unificarea asigurărilor sociale.

În concluzie a cerut: complectă autonomie a caselor asigurărilor sociale din punct de vedere administrativ, medical și financiar, casa centrală rămânând cu controlul, organizarea și îndrumarea; Scutirea patronilor dela plata primelor șapte zile de boală către salariații lor, rămânând ca ei să primească de la casele de asigurare ajutorul în bani din a patra zi de boală, conform art. 21 din regulament; Scutirea patronilor de plata de 50 la sută din cotizațiile salariaților lor; Plata ajutorului de boală a asiguraților cari sunt opriți de a lucra din cauză de boli contagioase în familia lor, iar pensia de bătrânețe să fie înființată la limita de vârstă de 55 ani.

A urmat apoi expunerea d-lui ALFONS HEROVANU, senatorul Camerei de muncă din Iași, care a ridicat problema legii pentru impozitul pe lux și cifra de afaceri și a degravărilor fiscale.

După aceea a urmat raportul d-lui ION ZAMFIR, președintele filialei din Iași, cu privire la conversiunea datorilor și la creditul industrial.

D. GH. COLCEA, fost președinte al Camerei demuncă, a vorbit despre problema șomajului, evidențând însemnătatea acestei chestiuni, cerând ajutorul Statului pentru remedierea răului.

Șomajul și clandestinismului fiind ultima problemă la ordinea zilei, congresul a fost declarat închis, după care s'a dat citire următoarei.

MOȚIUNEA.

„Meseriași și micii industriasi din Moldova, Basarabia și Bucovina, membrii uniunii generale a micilor industriasi și meseriași patroni din România”, adunați în congres regional, hotărăsc:

A se interveni de urgență la forurile competente pentru satisfacerea doleanțelor de mai jos:

1) Cerem ca în comisiile interimare ale Camerelor profesionale și caselor și oficiilor de asigurări, să fie numiți numai membrii organizațiilor profesionale pe categorii în afară de partidele politice.

Elkészült az ipartörvények egységesítéséről szóló törvény javaslata

A törvényjavaslatot Jonescu Victor mérnök, az ipari és kereskedelmi minisztérium kisipari szakosztályának vezetője szövegezte. — Mit tartalmaznak a törvényjavaslat egyes szakaszai és milyen módosítások mellett foglalnak állást a timisoarai kisipari érdekeltségek.

Irtai VETERANY VIKTOR dr.

Románia egyik fontos és immár több, mint 10 év óta vajdó problémája az ipartörvények egységesítése. Felette örvendünk annak, hogy a magas kormány felismerte a kisipar jelentőségét, méltányolja, hogy a kisiparosság mindenkor nemzeti alapon áll, hogy második fontos produktív eleme az államnak, hogy az agrár államokban is igen fontos szerepet tölt be, mert a mezőgazdák által termelt nyersanyagok jelentékeny részét feldolgozva, fokozza az állampolgárok megélhetési lehetőségét, valamint a munkaalkalmakon kívül az exportnak is fontos tényezője.

A romániai kézműipari viszonyok egyik igen alapos ismerője, Jonescu Viktor mérnök ur, az ipari és kereskedelmi minisztérium kisipari szakosztályának a vezetője, nagy körültekintéssel és alaposítással a romániai ipartörvények egységesítését célzó javaslatot dolgozott ki, amelyet véleményezés végett Timisoarára elküldött és amelynek legfontosabb részeit a következőkben ismertetem:

Az iparügyi minisztérium fogja megállapítani, hogy milyen iparágak legyenek képesítéshez kötve.

A javaslat elsősorban és nagyon helyesen elismeri az összes szerzett jogokat. A jövőt illetően az iparügyi minisztérium hatáskörébe utalja annak megállapítását, hogy milyen iparágak legyenek képesítéshez kötve.

Általában az ipart három csoportba osztja. Az első a képesítéshez kötött iparágak csoportja. Ezeknek az iparágaknak termékei, helyesebben az ipar gyakorlása nem veszélyeztetni az egyesek, illetve a köz egészséget és biztonságát. A második az engedélyhez és képesítéshez kötött iparágak csoportja. Ezek természetükön fogva szakértelem nélkül, vagy lelkiismeretlenül gyakorolva veszélyeztethetik az egyesek, vagy a köz érdekeit. A harmadik az engedély és képesítéshez kötött olyan iparágak csoportja, amelyek a második csoporthoz tartoznak, de csak műhelyekben és ipartelepeken gyakorolhatók.

Az iparágak fenti osztályozása miniszteri szabályrendelettel fog történni.

Kik gyakorolhatják a képesítéshez kötött iparágakat?

Képesítéshez kötött ipart csak az gyakorolhat, aki nagykoru, az ipar gyakorlásához a képesítést magának megszerezte és ezek alapján az illetékes hatóságok részéről számára az iparigazolvány kiállítatik.

A második csoportba tartozó iparágak gyakorlásához a fentiekben kívül megkívántatik a kifogástalan erkölcsi magatartás igazolása is. A harmadik csoportba tartozó iparágak gyakorlásához az első csoportra vonatkozólag megállapított

feltételek igazolásán kívül megkívántatik annak igazolása is, hogy az érdekelt az egészségre vezérlés ipartelep, illetve műhely létesítéséhez a speciális engedélyt megkapta.

Nők is gyakorolhatnak önállóan ipart, valamint a 18-ik életévüket betöltött kiskorúak is, apjuk, illetve gyámjuknak árvahatóságilag tudomásul vett hozzájárulása esetében, mely tény folytán egyuttal nagykorúaknak is tekintetnek.

2) Să fie scoasă politica din Camerele profesionale și asigurările sociale, care trebuie să aibă controlul efectiv al statului și să fie conduse autonom de acei care contribuie la susținerea lor.

3) Unificarea meseriilor într-o lege de apărare profesională sub conducerea acestor legi prin Camerele de meserii și organele locale.

4) Scoaterea lucrurilor publice din oficiu și oprirea complectă a importului obiectelor ce se pot fabrica în țară.

5) Creiarea unui credit popular prin care să se acorde meseriașilor pe termene

lungi împrumuturi pentru încurajarea meseriilor.

6) Asigurarea plății lucrărilor efectuate.

7) Respectarea autonomiei asigurărilor sociale.

8) Desființarea cifrei de afaceri.

9) Meseriași să poată intra în conversiune și

10) O lege pentru stărpirea clandestinismului.

După amiază congresiști au vizitat fabricile și împrejurimile Iașului, iar cu trenul de seară oaspeții au părăsit orașul.

Jogiszemélyek ipartüzése.

Jogiszemélyek, állami intézmények, amelyek rendeltetése az ipari szakoktatás, valamint azon intézmények, amelyek rendeltetése munkakitátással az erkölcsök javítása, szintén gyakorolhatnak ipart, azonban

csak megfelelő ipari képestitéssel rendelkezők vezetése és felelőssége mellett.

Azok az egyének, akik nem rendelkeznek képestitéssel, csak az esetben gyakorolhatnak képestitéshez kötött ipart, ha

olyan szakemberrel társulnak, akinek a szükséges képestitése meg van

nem gyakorolhatók.

Csak ezekre nézve állíthatók ki az egész ország területére érvényes iparendelvények.

Ezzel szemben az ipar szabadságának és az egészséges konkurrenciának alapján indítványoztam, hogy

az iparendelvények elvi alapon az egész ország területére szóló érvénnyel állíttassanak ki, annál is inkább, mert a fenti korlátozás különösen az ipari termékek forgalomba hozatala tekintetében sok félreértésre szolgáltatna okot.

A javaslat szerint az egész ország területére érvényes iparendelvényeket csak az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium jogosított kiállítani. Ez azonban egyáltalában nem indokolt, mert nagyon megnehezíti és késlelteti az iparigazolványok kiállítását, holott ugy a helybeli iparhatóságok, mint az ezek működését ellenőrző ipari szervezetek is teljes garanciát nyújtanak arra, hogy iparendelvények csak az erre jogosítottaknak állíttassanak ki.

Az ipartörvény alá fognak-e tartozni az építési vállalkozók, vagy kivonják őket annak hatálya alól?

A javaslat 11-ik szakasza az ipartörvények rendelkezései alól kivonja az építési vállalkozókat.

Mint hogy a vállalkozó a legtöbb esetben a képestitéshez kötött iparok egész sorát gyakorolják, és pedig ép a képestitéssel rendelkező kisiparosok kárára és azokat kihasználva, indítványoztam, hogy

az építkezési vállalkozókra is terjesszék ki az ipartörvény rendelkezéseit és a képestités igazolása ezektől is követeltessék.

A VISZONOSSÁG ELVE IDEGEN ÁLLAMPOLGÁROK IPARENGEDÉLYEINEL.

Idegen állampolgárok Románia területén csak abban az esetben gyakorolhatnak bármilyen ipart, ha viszont

azon állam területén, amelynek alattvalói, a román állampolgárok is gyakorolhatnak ipart és ha ipari képestitésük nem alacsonyabb, mint amilyent a román állam követel.

Erre vonatkozólag csak az ipari- és kereskedelemügyi minisztérium jogosított dönteni.

Az ipari képestités igazolásához megkivántatik a megfelelő tanoncképestités, a segédvizsga és legalább két évi tényleges segédgyakorlat.

Egyes iparokra vonatkozólag, amelyek könnyebben sajátíthatók el, miniszteri szabályrendelettel rövidebb tanoncképestités és segédgyakorlat lesz megállapítva.

A SEGÉDVIZSGA.

Az ipari képestités elnyerhető felelőbb ipari szakiskola elvégzése után is.

Kivételesen azokra nézve, akik legalább 21-ik életévüket betöltötték, a képestités igazolható előzetes tanoncképestités nélkül, de a segédvizsga letételével, amely esetben legalább egy éves segéd-

gyakorlat kivántatik meg. A segédvizsgára való bocsátás azonban előzetes tanoncképestités nélkül csak a minisztérium által engedélyezhető és csak nagyon indokolt esetekben.

MILYEN TERÜLETRE ÉRVÉNYES AZ IPARENGEDÉLY.

A javaslat 14-ik szakasza szerint az iparendelvény csak az azt kiállító iparhatóság területén érvényes. Kivételeinek tekinteti a törvényjavaslat azokat az iparágakat, amelyek

az iparos helyiségében, vagyis műhelyében

Vizsgáztató bizottságok az ipari képestités megállapítására

A tanoncképestités igazolásához megkivántatik a tanoncképestités bizonyítvány, valamint egy, a gyakorlati képestitést igazoló bizonyítvány, amelyet a tanoncképestités vizsgáztató bizottság állít ki.

A segédgyakorlat munkakönyvvél igazolandó, amelyet az iparhatóság állít ki és amelyben a munkaadó igazolja a tényleges gyakorlatot.

Az ipari képestitést minden megye székhelyén évenként minden év március, július, szeptember és december havában működő vizsgabizottság állapítja meg, amely áll az iparügyi minisztérium egy kiküldöttjéből, a kézműveskamara egy kiküldöttjéből, aki az érdekelt szakmában legalább öt év óta mint önálló iparos dolgozott, továbbá azon iparosból, akinél a tanonc az utolsó időben alkalmazva volt. Ha a jelölt nem volt tanonc, egy iparosból, akit a kézműveskamara a helybeli legjobb iparosokból kiküld.

Ezen bizottság ügykezelési munkáit a helybeli polgármesteri hivatal egy kiküldöttje végzi.

A vizsgabizottság jegyzőkönyvei az illetékes kézműves, illetve iparkamarának lesznek bemutatva, amelyek a képestitési bizonyítványt kiállítják.

Olyan városokban, amelyek nem megyei székhelyek, de ahol legalább 200 iparos van, a polgármesteri hivatal jogosított kérni, hogy ezek a képestitési vizsgák az illető városokban is legyenek megtarthatók, ha a városban legalább öt iparos van az érdekeket szakmából. E fölötti kérelmek fölött a miniszter dönt.

Az engedélyhez kötött iparágai képestitett iparosainak illetékes vizsgáztató bizottsága azonban csak a megye székhelyén működhetik, kivéve a kis közművesmestereket és ácsokat.

MILYEN DIÁK FIZETENDŐK A KÉPESTITŐ VIZSGÁKERT?

A vizsgákért a képestitéshez kötött iparosok 250 lej, az engedélyhez kötött iparágak képestitett iparosai pedig 500 lej fizetnek, amelyből 40 százalék az iparkamaráké, 60 százalék a vizsgabizottság tagjai között kerül felosztásra.

A javaslat szerint az iparkamara területén érvényes ipargyakorlásért 200 lej, az egész ország területén érvényes ipargyakorlásért pedig 500 lej fizetendő az iparkamara javára.

ARADI HÉT

Írta: REINHART GYULA

Mint nagyon jól tudjuk, minden mulandó, változó és esendő ezen a földön; ma még fenn, a magasban szárnyal, holnap már a porban hever. Így van ez az újságtémákkal is. A lapok technikai beosztása egy vastag vonallal választja el egymástól, természetük és jellegük szerint a közleményeket. Az a téma, amely ma mint büszke vezércikk, a vonal felett jelenik meg, holnap — tárca formájában — a vonal alá kerül. A szegény író lyenkor, ha a témáját szereti, a vezércikket alkotó büszke publicistából „közönséges” tárcaíróvá süllyed le. A hatalmas, dörgedelmes tirádák után az irodalom berkeiben kénytelen kalandozni és játszani, csevegő modorban igyekszik propagandát csinálni az eszmének, amelyet képvisel.

Nem tudom, sőt nem is akarom letagadni, hogy az Aradi Kereskedelmi Testület által a múlt évben felvetett eszme, hogy Arad város és megye érdekében ARADI HÉT rendeztessék, nagyon a szívügyem lett. Mint büszkült aradi, aki lelke egész melegevel, rajongó eszettel csüggy szülővárosán, amelynek fejlődéséhez igyekezett néha valamivel hozzájárulni, nem is csodálható, hogy igyekeztem tenni is valamit az eszme megvalósítása érdekében. Csekély erőmhöz képest türekedtem felszínen tartani ezt a szép gondolatot, barátokat szerezni számára, sőt a magam iparága-

körében az érdekeltek tömörítését is megszerveztem, mert a magunk szerény tehetségével is hozzá akartunk járulni egy lakberendezési kiállítás keretében Arad vitalitásának bemutatásához és az ARADI HÉT fényének emeléséhez. Bevallom, ha szegény és bűn is lenne mások szemében kitűnő alkalomnak véltük iparágunk jóhírnevének növelése és megélhetésünk megkönnyítése szempontjából az Aradi Hét megvalósítását.

A sors könyvében azonban másképpen volt megírva. Bele kell nyugodnunk, bár fájó szívvel, abba, hogy az ARADI HÉT-ből idén már nem lesz semmi. Egyelőre tizenkét hónappal halasztották el, de a jóágos Isten kegyelméből, akinek akaratát nélkül egy fűszál sem görbül el, nem lehetetlen, hogy még több elhalasztásról is kénytelenek leszünk beszámolni.

Az, ami most bekövetkezett, előre látható volt. Az én szeretve tisztelt, sőt tisztelve szeretett iparos barátom, akinek növesse Allah még hosszabbra taraját, már két héttel eselött megüzenete: „ki az a Reinhart, hogy itt aradihetet akar rendezni!... majd megmutatom én, hogy nem lesz aradihet...”

Büszke lehetnék, hogy ilyen nagy kapacitásnak minősítenek, akinek hatalmában van ARADI HÉT-et rendezni, ha nem is azért lett az elhalasztva, hogy megmutassam nekem alélóháló iparos testvérem, hogy csak azért nem lesz ARADI HÉT, mert én akarom és ő nem akarja...

Sokkal mélyebb okai vannak az ARADI HÉT sajnálatos elhalasztásának. — Mint ismeretes, a kamarákról szóló új törvény által feloszlott iparkamarákat most megkisebbitett jogkörrel interimár bizottságok vezetik. Mégis meg kell jegyezni, hogy Bárd Dr. Neuman Károly felfogása szerint nem annyira költségvetés, mint inkább pénz szükséges az ARADI HÉT megrendezéséhez. Bizonyos azonban, hogy a formális jogszabá-

lyok szerint a költségvetés és különösen a miniszterileg jóváhagyott költségvetés a legfontosabb.

A Kereskedelmi Testület ragaszkodott hozzá, hogy az ő memorandumuk szerint rendeztessék meg az ARADI HÉT, mert csak így lehet méltó Arad nagy hírnevéhez. És én nagyon is hozzájárulok ehhez, mert én is büszkének szeretem a spányolt és következetesnek, meg nem alkuvónak, gerincesnek a kereskedőt... Ha a Kereskedelmi Testület a kereskedelmi és iparkamarához benyújtott memorandumához lezögezte magát, azon változtatni nincs jogában senkinek. Tétéles törvény alapján védi őt a szerzői jog és igaz van, amikor akaratának keresztülviteléhez ragaszkodik.

Ha a programban benne van, hogy országos tenniszversenyt kell rendezni és az már az idénre máshova van lekötvé, ha az evezős és uszóverseny az idén a Begán és nem a Maroson fog lefolyni, ha a bucestii opera szeptemberben nem jöhet Aradra, hogy a várbeli korzón szabadtéri előadást tartson, ha a futball világmeccset ezidén elhódította tőlünk Olaszország, akkor igazán nincs miért ARADI HÉT-et rendezni.

De a Mezőgazdasági Kamarának is aggályai vannak. A szárazság folytán az idén nem tud 83 kgos búzát bemutatni, de jövő májusban az 1935-évi március havában tartandó aratás ilyen is fog produkálni. Az állatkiállításra is jobb időszak a tavasz, mint az ősz... Legyen csak májusban az ARADI HÉT, mert akkor érnek kiténő almáink, a szilva, a szőlő, meg egyéb gyümölcsfélék és tavasszal forr fel újból a bor is, tehát kiténő alkalom a tavasz mindezek bemutatására.

Mi maradna idén őszre a fenti gyönyörű programból? A kereskedők kirakatversenye és az iparosok bemutató-kiállításai talán? Ezekért igazán nem érdemes fáradni és költségeket kockáztatni...

A TANONCTARTÁSI JOG ELŐÍRÁSAI

A tanonctartás joga nem feltétlenül illet meg minden iparost, hanem csak azokat az iparosokat, akiknek olyképp berendezett műhelyeik vannak, amelyek elegendő szavatosságot nyújtanak arra nézve, hogy a tanonc a megfelelő gyakorlati ismereteket el tudja sajátítani.

Az iparkamara két évenként fogja összeállítani a kimutatást azokról az iparosokról, akik jogosítva lesznek tanoncokat tartani, valamint meg fogja állapítani azt is, hogy hány tanoncot tarthatnak. Ez a kimutatás 15 napon belül az iparkamarák országos szövetségéhez felebbezhető meg.

A tanonctartási jog az iparostól megvonható, ha megállapítatik, hogy a szükséges feltételek fenn nem forognak, ha a tanonccal nem bának az iparos megfelelően, valamint ha a tanoncvizsgák eredményei nem kielégítőek. Mindezen esetekben az iparkamara teljesen indokolt határozatokat köteles hozni, amelyek 15 napon belül az iparkamarák szövetségéhez felebbezhetők meg.

Mik az előírások akkor, ha egy iparos több iparágat gyakorol?

A javaslat második fejezete 26-38. szakaszaiban az ipar mikénti gyakorlását szabályozza. Ezek szerint egy iparos több iparágat is gyakorolhat, de minden iparágára köteles a törvényes feltételek fennforgását igazolni és iparendélyt kérni. Kivétel csak a rokon iparágakra nézve áll fenn, amelyek gyakorlására elegendő az egyik rokoniparágára vonatkozó feltétel igazolása, de a rokoniparágak gyakorlása bejelentendő az iparkamaránál, mert az iparendélybe bevezetendőek mindazon rokoniparágak, amelyeket az illető gyakorolni kíván.

Ezek mindegyike után a fenti illeték fele fizetendő.

Ha az iparos a rokoniparágat valamelyikének gyakorlását be akarja szüntetni, köteles azt bejelenteni. A rokonipari szakmákat a törvény végrehajtási utasítása fogja felsorolni, illetve megállapítani.

Az, aki egy, vagy több iparág gyakorlására engedélyt kapott, nem jogosított azt másra átruházni, hanem csak ő jogosított az ipart gyakorolni.

De már mindegy. Beletörődtünk a gondolatba, hogy az idén nem lesz ARADI HÉT. De ha már az idén nem lesz, annál szebb és emlékezetesebb legyen jövőre... E hó végén állítja össze az aradi iparkamara a végleges programot a kezdő meg a jövőre rendezendő ARADI HÉT előmunkálatait. Ne vegye rossz néven a Kereskedelmi Testület igen érdemes vezetősége, ha beletörődtünk a munkájába és az ő ötleteiknél kissé nagyobb attrakcióknak a programba való szíves főlvetelét ajánlom. Javasolom, hogy

1) ne a bucarestii opera együttesével rendezzék a várban a szabadtéri opera-előadást, hanem kössék le erre a célra a milánói Scala-t. Bizonyos, hogy ez esetben messze külföldről is özönlene Aradra a látogatók;

2) stilszerű volna, ha erre az alkalomra Aradra telepítenék a milánói dómot is, amely kétségtelenül szebb háttér volna, mint a várbeli templom.

3) Minthogy arról is történtek tanácskozások, hogy milyen módon lehetne Arad városát is megnyerni az ARADI HÉT eszméjének, azt hiszem, ennek a nagyocská templomnak felépítésével Ursu János polgármester urhoz is közelebb jutnánk. A vár területén alakítandó új városrésznek meg volna mindjárt az eléggé csinos központja az új „aradi” dóm képében.

4) Ebben az új városrészben mindjárt az új stádiont is fel lehetne építeni. A város bizonyára szívesen vállalná ezt, mert összeköttetésben a nagy kiállítási csarnokkal, olyan látványossága lenne ez az új stádion Aradnak, amely messze földre elvinné a híret.

5) Ha egy ilyen 50.000 nézőre berendezett stádion rendelkezésünkre állana, megismételhetnénk a most Olaszországban lefolyt futball-világmeccset. És idehaza bizonyára mi nyernénk, mert

Más helységbe költöztetett üzemekre és fióküzemek vagy üzletek létesítésére vonatkozó előírások

Az iparos jogosított az iparkamara területén műhelyét bárhová és bármikor átköltöztetni. Köteles azonban azt minden alkalommal 5 napon belül az iparkamaránál bejelenteni. Az iparos jogosított más kamara területére áttenni műhelyét, de köteles az illetékes kamarától új engedélyt kérni, mely esetben a régi engedélyt megsemmisítik és erről azt a kamarát értesítik, amelynek területéről az iparos elköltözött. Az a kamara, amely az illetőt törli, az illető összes bizonyítványait átteszi ahhoz a kamarához, melynek területére az iparos elköltözött. A beiratásért ily esetekben az előzetesen ismertetett illeték fele fizetendő. Minden iparos jogosított úgy a körzetéhez tartozó iparkamara területén, valamint más iparkamarák területén is fiókokat létesíteni, de köteles ezt úgy a saját kamarájáról bejelenteni, ahol a főtelepe van, valamint azon kamaránál is, amelynek területén a fiókot létesíti. Ezeket a fiókokat azonban csak olyanok vezethetik, akik saját személyükben rendelkeznek a feltételekkel, amelyek az önálló ipar gyakorlásához megkívánhatnak.

Csak az összmunka és anyagérték 40 százaléka erejéig vállalható más ipari szakmához tartozó munka

Minden iparos jogosított vállalni és végrehajtani a megrendeléshez tartozó összes munkákat, tehát más ipari szakmához tartozó munkákat is, ha a következő feltételek forognak fenn:

a) hogy általánosságban a munka az 5 ipari szakmájához tartozzék,

b) a más ipari szakmához tartozó munkák kiegészítés jellegűek kell legyenek és a vállalt munka teljes befejezését lehetővé tegyék,

c) a más ipari szakmákhoz tartozó munkák összértéke nem haladhatja meg az összmunka és anyagának 40 százalékát.

Ha abban a községben, ahol ezek a kiegészítő munkák fogantatandók, az érdekelt szakmából legalább három iparos van, úgy a vállalkozó iparos köteles a munkát ezek közül az önálló iparosok közül valamelyiknek kiadni.

Az ipar vagy saját név alatt gyakorolható, vagy pedig egy cég neve alatt,

amely esetben ez a cégjegyzésbe bejegyzendő.

Tilos a valóságnak nem megfelelő, vagy tévedésbe ejthető cégek használata.

Hol adhatja el az iparos a maga készítményeit?

Minden iparos jogosított iparendélye alapján a saját ipari termékeit akár a saját műhelyében, akár pedig egy eladási helyiségben eladni, amely helyiség ugyanazon ingatlan területén van, ahol a műhely.

Ezeknek a rendelkezéseknek akként való módosítását indítványoztam, hogy az iparos elárúsító helyiségét, illetve helyiségeit ne csak azon ingatlan területén létesíthesse, ahol a műhely van, hanem a község vagy város területén bárhol.

Az iparos jogosított saját készítményeit úgy a helyi heti piacokon, mint az országos vásárokon eladni.

A javaslat szerint a helyi hatóságok szabályrendelettel megengedhetik azt, hogy a hetipiacokon nem helybeli iparosok is árusíthassák cikkeiket. A javaslat ezen része ellen állást foglaltam, mivel ez a meg nem engedett konkurenciának nyújt lehetőséget. A vidéki iparosok ugyanis, akiknek üzemköltése aránytalanul kisebb, a hetipiacokat elárasszák olcsóbb, sok esetben nem versenyképes készítményekkel és károsítják az illető város közközléséhez hozzájáruló iparosok érdekeit.

Özvegyjog, kiskoru árvák és az elhalálozott iparosnő férjének joga.

Az iparos elhalálozása esetében az özvegy haláláig, illetve újbóli férjhezmenetelig jogosított az ipart folytatni, köteles azonban egy képesítéssel rendelkező iparost, mint üzletvezetőt alkalmazni. Ugyanezen jog illeti meg a nagykorúság eléréig a kiskoru árvákat is.

Ha azonban az elhalt iparos férjes asszony volt,

az özvegy férjet ezen jog csak akkor illeti meg, ha igazolni tudja, hogy az elhalt asszony ipari üzeme a család egyetlen kereseti forrása volt. A kiskoru árvák ez esetben is megtartják jogukat.

KÉT ÉVI ÜZEMSZÜNETELTETÉS UTÁN NEM KELL MEG ÚJ IPARIGAZOLVANYT VÁLTANI

Az iparos jogosított ipara folytatását két évi időtartamra megszakítani, anélkül, hogy iparendélye érvényét vesztené.

Egy-két évi megszakítás esetében csak akkor lehetséges egy újabb, egy évnél hosszabb megszakítása az ipar folytatásának anélkül, hogy az iparendély érvényét vesztené, ha az újabb megszakítás az előzőt egy évvel követőleg következik be.

A pékek, kényményseprők és mészárosok, akik üzemüket ideiglenesen vagy véglegesen megszüntetni óhajtnak, kötelesek ezen elhatározásukat legalább négy héttel előbb úgy az iparkamaránál, valamint az illetékes polgármesteri hivatalnál bejelenteni. Amennyiben a polgármesteri hivatal ellenzi, úgy ezek az iparosok ideiglenesen, vagy véglegesen feladhatják iparukat, ellenkező esetben azonban kötelesek iparukat még négy hétig folytatni.

Minthogy a javaslat nem állapítja meg, hogy mennyi időn belül köteles a polgármesteri hivatal nyilatkozni, javasoltam, hogy a

polgármesteri hivatal legyen köteles legkésőbb 15 napon belül nyilatkozni, különben az érdekelt iparos iparának üzését megszüntetheti.

MILYEN SZERSZAMOK MENTESÜLNEK AZ ÁRVERÉSEK ALÓL?

Végrehajtás, valamint árverés esetében az iparos azon berendezése és szerszámai, amelyek az ipar folytatásához feltétlenül szükségesek, úgy az

verekedni mi is tudunk...

6) Nem kitűnő attrakció volna, ha egy ülésre meghívóknak Genfből a leszerelési és békekonferenciát és mondjuk — ne adja Isten — itt a jó ménési aszu mellett összemeglednének és elhatároznák a leszerelést, vagy kitörne a világbeke... Ükunokáink is dagadó mellet és megnőtt melénnnyel emlegetnék meg az általunk oly fényesen megrendezett ARADI HÉT-et...

Hogy ehhez a programhoz kevés egy esztendő? Ugyan kérem, ki mondja azt, hogy 1935-ben már meg kell az ARADI HÉT-nek születni? Ráérünk mi várni, — fő, hogy legyen szép program. És ha ehhez a programhoz a magam fenti szerény javaslataiban csak egy gondolattal is hozzájárulhattam, boldognak érzem magam, mert hiszem és vallom: „in magnis et voluisse sat est”... „nagy dolgoknál elég az akarat is...”

És hozzá még ez a kisebbik része a dolognak. Mert ha nagy tervekkel állunk elő, oda kiálthatjuk az „ösi riválisnak”, Timisoaranak: „Most beszélj, Pupák!”

Ami pedig azt illeti, hogy kereskedő és iparos-társainknak mi lesz azokról a véleményük, akiknek a kezébe egy város kereskedő- és iparos-társadalmának sorsa van letéve és sohase jutnak tovább a légvárak építésénél, hogy az érdekelt kereskedők és iparosok szorongó szívvel kénytelenek szemlélni a város és a saját sorsuk fokozatos rosszabbra fordulását, — édes Istenem — már a római jog megmondja: „Minima non curat praetor”... „A kicsiségekre ügyet se vetünk”...

Mindezek után pedig szívszorogva várjuk a további javaslatokat. Vállaljuk azok lekölését és a rendező bizottsághoz való eljuttatását is. Tesszük pedig ezt azért, mert egy véleményen vagyunk a költővel: „AZ ARADI HÉT NAGY ÉS SZÉP GONDOLAT...”

állammal, mint magánosokkal szemben foglalás és árverés alól mentesek.

Az ipar folytatásához feltétlenül szükséges berendezés és szerződések alatt, mindazok a szerződések értendők, amelyek nélkül a műhelyben két személy racionálisan nem dolgozhat.

CSAK AZT A KÖZÜZEMET TURI MEG AZ ÚJ IPARTÖRVÉNY, AMELYIK ANNYIT JÖVEDELMEZ, HOGY A KÖZTERHEKET IS ELBIRJA.

A javaslat 37-ik szakasza szerint a szakiskolák, a javítóintézetek, az árvaházak, stb., amelyek kézműipart folytatnak, úgy az állami intézmények mint magánosok rendelkezéseit jogosítottak elfogadni, valamint jogosítottak ipari termékeiket eladni, feltéve, hogy

ezen műhelyek vezetői rendelkeznek a megfelelő képesítéssel,

hogy a műhelyek az illetékes, valamint az ipartügyi miniszter által jóváhagyott szabályrendeletek alapján legyenek létesítve,

továbbá, hogy ezen műhelyek az illető intézmények által jóváhagyott költségvetés felett kell, hogy rendelkezzenek

és ezen műhelyek ugyanazon kötelezettségeknek legyenek alávetve, mint magánosok műhelyei, tehát ezeknek is kell fizetniük házbért, világítást, fűtést, törlesztést, nyersanyag beszerzést, adót, mint terhek ezek által is teljesítendő, nehogy a magánvállalatok rovására tisztességtelen versenyt fejtsenek ki.

Az iparos 5 napon belül köteles az iparkamaránál az alkalmazott, illetve elbocsátott segédet bejelenteni.

(Folytatása a következő számban.)

Kitüntetett aradi és arad-megyei iparosok

Öfelsége a király 142. sz. legmagasabb rendelkezésével, a „Meritul Comercial si Industrial” éremével tüntette ki azokat, akik 25 évig szakszerűen működtek ipari és kereskedelmi téren. A kitüntetés a Monitorul Oficial május 25-én kelt 127. számában jelent meg és az Aradot illető részből a következőket közöljük:

Elsőosztályú érmet kaptak: Vlad Sándor, tábornok, v. kamarai elnök, Zima Tibor v. kamarai főtitkár és Szőlősi Zsigmond dr., továbbá a következő iparosok: Ezántay Lajos építész, Stiaszny József kaptafagyáros, Steiner József építész, Schillinger Samu malomtulajdonos és gyáros, Rappaport Miksa vezérigazgató, Moskovits József bankfiók igazgató, Weisz Bódog és Ehrenfeld Sámuel főtisztviselők és Zborovszky Pál mérnök. Butoiescu Traian aligazgató, Carpinian Romul szakiskolai igazgató, Gheorghiu Ioan aligazgató, Gaita Trifu aligazgató, Iovita András aligazgató, Kardos Jenő kereskedő, Lengyel Manó, gyáros, Holländer Emil kereskedő, Meer Armin kereskedő, Serbanescu Dimitrie aligazgató, Stefanescu Simion főkönyvelő, Schwartz Adolf kereskedő, Székely Károly aligazgató, Albon József bankigazgató.

A második osztályú érmet a következők kapták: Bittenbinder Konrad kalapos, Birkenheuer Péter fodrász, Faix Jacques zongoragyáros, Milyer Mihály borbély, Hammer Zsigmond lakatos, Kramarovits József bőrdísz, Kruppa Károly mészáros, Kun József ékszerész, Kotilla József pék, Koch Dániel műszerész, Jakabffy István szabó, Mihályi Gyula cukrász, Maszni János építész, Moskovits Isidor szabó, Pápay Lajos asztalos, Pintér Ignác üveges, Wild Ferenc cukrász, Fenyves Károly építész, Lengyel Béla iparos.

Harmadosztályú érmet a következők kaptak: Almásy Ferenc hentes, Buday János mészáros, Bauer Alajos kádár, Becsey József kerékgyártó, Barbat István csizmadia, Csatlós Ignác szabó, Csauzer József könyvkötő, Codreanu Péter szűcs, Calvasina Alajos kőfaragó, Depold Ferenc asztalos, Dittcher János köteles, Demin János szűcs, Fischer Ferenc szitakötő, Fiola Árpád molnár, Elsinger Ferenc építészvállalkozó, Guttier Rezső mészáros, Hirsch Antal szabó, Hanner Mihály bádógos, Hartmann Lőrinc pék, Hízsuk Ferenc mézeskalácsos, Held Frigyes cipész, Hess Ferenc köteles, Huszár András mézeskalácsos, Hermle Antal műszerész, Kuhl Mihály

Harminckétmillió költséggel épít palotát Timişoarán a munkásbiztosító pénztár

A timişoari munkásbiztosító pénztár rövidesen saját palotájába költözhetik. A tervet az egészségügyi minisztérium már jóváhagyta és a város az első kertületi Clohan-palota mellett a telket ki is jelölte, amelyen a betegsegélyező új palotája felépül. A palota építési költségei harminckét millió lejt tesznek ki.

Az építkezésre azant összegből tizennyolc millió lej összegyűjtve várja az építési munkálatok megkezdését, amelynek immár semmi nem áll útjában. Értesülésünk szerint augusztus elsején

megkezdődik az alapkövetés és az épület a jövő év júniusában teljesen elkészül.

A nagyszabású építkezéssel kapcsolatban elhatározták, hogy csak helybéli iparosokat és munkásokat alkalmaznak az építkezésnél, hogy ezeket így keresethez juttassák.

Az új palota a modern követelményeknek megfelelően épül fel és az egyes osztályokat a legújabb orvosi műszerekkel és eszközökkel szerelik majd fel.

Die elden Volkstrachten

Die moderne Zeit mit ihrer Zivilisation, ihrer Industrialisierung verbannte beinahe, durch Modeuniformierung, die schönen Volkstrachten und drohte sogar, sie in den ihnen heimlichen Tälern und Laendern in Vergessenheit geraten zu lassen. Aber die neue, die allerneueste Epoche mit ihrem Sinn für das Leben der Scholle, mit ihrer Neigung für Land und Natur und der wiedererwachten Achtung für überlieferte Handarbeit und künstlerisches Schaffen, erkennt die Volkstracht und knüpft Kunstaneignung und Kunstgewerbe an ihre untrennbare schönen Ideen.

Immer wieder sind grosse Modeumwälzungen und wichtige künstlerische Ereignisse von einem Herrscherthron ausgegangen. Die neue Begeisterung für köstliche Volkstracht, diese Wurzel kulturhistorischer und künstlerischer Werte, empfing von der Königin Maria von Rumänien ihren Impuls. Die rumänischen Schlösser Peles und Sinaia sind durch die Herrscherin zu Denkmälern und Schatzkammern rumänischer Nationalkunst geworden; in diesen Schlössern tragen die Königin und ihre Töchter die rumänischen Nationaltrachten. Die jüngste der rumänischen Prinzessinnen Ileana, die Gattin des österreichischen Erzherzogs, die in Niederösterreich lebt, folgt den Beispiel ihrer Mutter und erwählt das altösterreichische Volkskleid, die niederösterreichische Tracht mit der „reichen Goldhaube“, wie man sie vor hundert Jahren trug, zu ihrer liebsten Kleidung.

Die Villenbesitzerin, die Dame, die ihre Ferientage und das Wochenende in den Alpen verbringt, wendet sich gern wieder der stilgerechten Volkstracht zu, die sich mit all ihren Farben und Mustern so wunderbar in die Alpengegend einfügt, die sie ja ihr Werden und ihre Schönheit verdankt.

vegytisztító, Kovács Sándor cipész, Kállay Miksa nyomdász, Kollin József kőfaragó, Kastora Béla pék, Konecsk Lajos csizmadia, Kovács I. Lajos órász, Kraft József bádógos, Krasztel Márton szíjgyártó, Kaufmann Miklós lakatos, Kurecska Ferenc asztalos, Karácsonyi Márton szabó, Kintzig Károly mészáros, Kazár Pál csizmadia, Krizsán Dezső csizmadia, Lengyel Mihály és János csizmadia, Lupas Péter csizmadia, Merkler Béla lómészáros, Molnár Antal asztalos, Moranczy János szűcs, Melik István cipész, Minich Miklós szűcs, Mühlbach Péter molnár, Müller Mátyás mészáros, Molnár Károly szítász, Némethy János csizmadia, Nébel Péter festő, Oprendek István asztalos, Frokopez József hentes, Papp István hentes, Panzer Viktor lakatos, Radocsányi János szíjgyártó, Riedl Ödön fésűs, Reinmüller Antal szíjgyártó, Reinholz Ádám kefékötő, Raab Lajos csizmadia, Somod Péter szűcs, Slajó János cipész, Szoján Todor csizmadia, Sferdian József szabó, Sarb Pavel szűcs,

Össze halasztották az iparkamarai választásokat

Lapunk múlt számában az előzményekből levont következtetés alapján megírtuk, hogy az iparkamarai választásokat kénytelen lesz a szakminiszter öszre halasztani. Híradásunkat most érkezett jelentések megerősítik, mert

az ipartügyi minisztérium a kereskedelmi és iparkamarai választásokat valóban az öszre halasztotta.

Valószínű, hogy a mezőgazdasági és munkakamarai választásokat is az öszre tartják meg.

A választási nehézségeken kívül, a törvény alkalmazása akadályba is ütközik.

A törvény ugyanis kötelezi a kamarákat költségvetésük leszállítására. Azonban olyan nagymértékű leszállítást ír elő, amelyet a kamarai vezetőségek minden próbálkozás ellenére sem tudnak végrehajtani és most a törvény végrehajtási utasításától várják a megoldást.

OLARIU JUSTIN 70 ÉVES.

Olariu Justin, az ipartestület éveken át volt elnöke, aki vezető szerepet töltött be több mint egy évtized óta egész sorozat aradi iparos intézmény életében és különösen mint az Aradi Iparosok Temetkezési Segélyező Csoportjának elnöke, szerzett az iparosmozgalomban elévülhetetlen érdemeket, most töltötte be hetvenedik életévét. A népszerű iparosvezért, aki az Aradi Iparosok Hitelszövetkezetének is igazgatósági tagja, spontán ünneplés keretében Reinhart Gyula szövetkezeti elnök köszöntötte fel néhány meleg szóval. Mi is szívélyesen gratulálunk Olariu Justinnak, mert mindenkor megtalálta a módját, hogy az iparosajtó iránti becsülését és szeretetét az annyira szívéhez kötött többi iparos intézményhez való ragaszkodásán kívül is kimutassa.

Stieglmayer Károly szítász, Sajgó Antal timár, Strucc János fazekas, Stranzinger Jakab mészáros, Szabó Gyula kalapos, Szabó Károly kertész, Szász Pál csizmadia, Szabó Mihály pék, Tuka János cipész, Tihorean János nentes, Tutzan József mézeskalácsos, Takács Géza üveges, Tamás Florea szabó, Toldy János szítász, Thierjung György szabó, Toma Jakab könyvkötő, Ursu Mihály cipész, Varga János esztorgályos, Vidák Tódor szűcs, Varga Tóth Ferenc fazekas, Weisz József csizmadia, Valenta Gyula órász, Várady János órász, Zimmermann István vendéglős, Jagyi István cipész, Jancsin Miklós szűcs, Pilcs Irma fűzőkészítő, Takács Pál bádógos, Illyés István női szabóiparos.

Az önálló iparosokon kívül Öfelsége a király a harmadik osztályon érdemrenddel tüntette ki a Hendl Ödön gépüzem több alkalmazottját és pedig: Héder János műszerész, Szép Dezső esztorgályost és Puterity Milivoi lakost.

Az újonnan legfontosabb dekoratív részét, a j ó r a j z u

bel- és külföldi furnirt

nagy választékban kaphatja

Dési furnirkereskedésben Arad, Str. Horia 1

Az ingatlan-terhek beszámítása a házadó kivetésénél

Junius 11-én kezdődik Aradon a hátralékos megállapítás

Az aradi kivetési pénzügyigazgatóság junius 11-én ül össze az a speciális bizottság, amely a házadók csökkentése felett fog dönteni. Az erre vonatkozó tudnivalókat a következőkben foglaljuk össze:

1. Azoknak, akik adócsökkentés miatt adósságukról banklevelet nyújtottak be a pénzügyigazgatósághoz, ezeket a bankleveleket ki kell cserélniük, mert csak az 1933. április 1-től, 1934 március 31-ig befizetett kamatokat vesszük tekintetbe a redukciónál.

2. Szükséges a telekkönyvi kivonat melékelése is.

3. Aki a globális adó helyett bevezetett pótdadónál kér engedményt, annak az összjövedelmet is kell igazolnia egy a pénzügyigazgatóság által két példányban kiállított igazolvánnyal, amelyet a kivetési pénzügyigazgatóság II. emelet 17 számú szobájában, Hess referensnél válthatnak ki.

4. Magánosoktól vett kölcsönnél a tőkeamat befizetése is igazolandó.

5. Mindenki, aki adóvallomást adott be, idézést kap, az azon megjelölt napon pontosan meg kell jelennie. Okmányait mindenki hozza magával a tárgyalásra, mert a tárgyalás napja semmi körülmények között el nem halasztható.

6. A bizottság a letárgyalt ügyekről végzést ad, amely ellen a kézbesítéstől számított husz napon belül lehet felelkezni.

WILD FERENCNE EMGHALT.

Wild Ferencné, sz. Brunnenschenkl Róza, Wild Ferenc tekintélyes aradi cukrász neje, a hó 3-án reggel hat órakor, életének 57-ik, boldog házasságának 34-ik évében rövid szenvedés után meghalt. E hó 6-án délután temették nagy részvét mellett.

Wild Ferencné igen értékes tagja volt az aradi Iparos Otthon némozgalmanak. Nem volt az aradi iparosságnak társadalmi megmozdulása, a melyen ott ne láttuk volna rokonszenves alakját. Közel tíz év óta nélkülözhetetlen szerepet töltött be az Iparos Otthon-mozgalom megindulásával nagy jelentőségre szert tett aradi iparosbálak rendezésében.

A tekintélyes aradi urfájszony halálát férje, ld. Wild Ferenc, felnőtt fia és leánya, valamint kiterjedt rokonsága gyászolja.

NINCS VÉGLEGES EREDMÉNYE

A TIMISOARAI LLOYD-SORI GÖRÖG KELETI SZÉKESEGYHAZ PÁLYÁZATÁNAK.

A román pünkösdi ünnepek alatt ült össze a timisoarai Lloyd-sori görög keleti székesegyház építésének tervére kitűzött pályázat bírálbizottsága. A bírálbizottságban részt vettek: Nistor Dumitru dr. megyei prefektus, Antonescu Petru, a fővárosi építészeti akadémia tanára, Stefanescu a történelmi műemlékek országos bizottságának kiküldötte, Liuba Cornel, a város részéről Suciu Adrian városi mérnök helyetteseként, továbbá Cucu Adám mérnök. A bírálbizottság a beérkezett husz pályamunka közül tizenháromat alkalmatlannak talált, a megmaradt hét között viszont nem talált olyat, mely mindenben megfelelt. A döntés úgy szól, hogy a hét pályamunka — melyeknek szerzője még ismeretlen, mert a jelleg levelet csak a pályázat eldöntésekor bontják fel — egyenként 12,000 lej jutalomban részesül. Mindegyiket utasítással látják el, a hiányokra és pótlásokra vonatkozólag és ősszel ismét döntenek a kijavított pályamunkák felett. A győztes pályamű kapja majd az őszi döntés alkalmával a 100.000 lejes pályadíjat.

Törvényt az ipari titkok, módszerek, fogások védelmére

Romániában egy törvény se védi a nem szabadalmazott ipari titkot. A külföldi joggyakorlatot megfelelő módosítással könnyen átültehetjük a hazai talajba.

Az ország területén érvényben levő iparteörvények rendelkezései nem védik meg az iparost az ellen, hogy üzemének ipari titkai büntetlenül más birtokába ne jussanak. Már pedig kétségtelen, hogy minden iparos és ipari üzem a maga fenttarthatása végett bizonyos módszereket alkalmaz és ezeknek a módszereknek segítségével szerzi meg üzletkört és teszi a vállalatát jövedelmezővé. Nemcsak gyárakra, hanem kisipari üzemek gyakorlása közben fedezi fel. Ezek az eljárási re nézve is érvényes ez a megállapítás. Vannak fogások, módszerek, technikai és forgalombahozatali eljárások, amelyeket kizárólag csak az egyes iparos vagy gyári üzem tud. Ezeket éppen iparának gyakorlása közben fedezi fel. Eme eljárások, fogások, módszerek, technikai és forgalombahozatali eljárások az illető iparos vagy üzem részére olyan titkot képeznek, amelyekkel éppen azt biztosítja a maga részére, hogy versenyképes legyen a hasonló ipari vállalkozással szemben.

Ezek a titkok azonban rendszerint nem alkalmasak arra, hogy szabadalmaztassanak, védjegyztessenek vagy árumintavédjegy-oltalomban részesüljenek. Jellegzetességük rendszerint éppen abban áll, hogy nem hozhatók nyilvánosságra, még ha alkalmasak volnának egyébként a védjegyzésre vagy szabadalmaztatásra. Nevezetesen ez esetben a szabadalmi vagy védjegyjog formailag fennállana, de gyakorlatilag nem érhet semmit.

Egy pár példa könnyen világossá teszi a kérdés lényegét. Egy timár különleges módszert talált fel kutyabőrök cserzésére. Az általa készített kutyabőr cipő készítésére is alkalmasnak bizonyult. Ha szabadalmaztatja a módszert, hogy hogyan jutott az eredményre, a titkát elárulja. Ha más felhasználja módszerét, tudja-e igazolni, hogy konkurrensa az ő szabadalmazott módszerével állította elő a hasonló finomságú bőrt? A készített bőr nem beszél, nem fedi fel, hogy milyen módszerrel készítették és hiába valószínű, nem igazolható, hogy a vegyi eljárást a másik timár a feltalálótól eltulajdonította volna.

Másik példa. Egy műasztalos Délamerikában járt, ott olcsó faanyag-forrást fedezett fel és az exotikus fából különleges butorokat gyárt. Ez részére üzemi titok, de mégsem szabadalmaztatható, nem védjegyezhető és egyáltalában semmi módon nem védhető. Ki akadályozhatja meg a konkurrens asztalost, ha megtudja a beszerzési forrást, hogy ő is ne vásároljon ott, ahol olcsón és jól kap?

De a fenti példákon kívül is ezerszámra vannak olyan esetek, amelyeket vagy azért nem lehet szabadalmaztatni — mint eljárást vagy módszert — mert a szabadalmazással az iparos nem ér gyakorlatilag semmit, vagy mert nem alkalmasak sem védjegyzetésre, sem szabadalmaztatásra, sem árumintavédjegyzetésre.

Az ilyen természetű titkokat védeni kell.

A szerzői jog védelméről, áru- és mintavédjegy oltalmáról, a szabadalmak megvédéséről szóló törvényeink nem alkalmasak arra, hogy ily jogokat oltalomban részesítsenek. Az iparos vagy ipari üzem belső és külső, tehát gyártási és forgalomba hozatali módszereit, amelyek pedig értékek, sokszor ekszisztenciális jelentőségűek is, a fenti törvények nem érintik és nem védik.

A tisztességtelen versenyről szóló törvény rendelkezései inkább a forgalomba hozatali tisztességtelen módját védik és főleg a kereskedelmi érdekek védelmére szolgálnak, mert csakis a forgalomba hozatali részt szabályozzák. A munkügyi törvény csak annyi oltalmat ad, hogy azt az alkalmazottat, aki az ipari titkokat elárulja, jogositott a munkaadó azonnali hatállyal elbocsátani és esetleges kárát az alkalmazotton behajtani. Gyakorlatilag ez azt jelenti, hogy az alkalmazotton semminemű összeg be nem hajtható, mert az rendszerint vagyontalan.

Szükséges tehát egy olyan törvény megalkotása, amely úgy magánjogilag, mint büntetőjogilag hatályosan megvédné az ipari titkokat. Megvédené pedig úgy az alkalmazottal, mint bárkivel szemben, legyen az magánegyen, cég, vagy jogi személy, tehát mindenkivel szemben, aki az ipari titkot jogtalanul eltulajdonítja vagy felfedi.

E célból elsősorban azt kell meghatározni, hogy mi az ipari titok jogi fogalma, mert enélkül sem magánjogi, sem büntetőjogi védelemben nem részesülhet.

A probléma nem nehéz, mert a külföldi törvényhozások tiszta képet adnak e tekintetben. Nincs tehát semmi akadály, hogy a mi ipari viszonyaink figyelembe vétele mellett a helyes törvény meghozassák.

Ennek a törvénynek meghozatala szükségképpen maga után vonja, hogy belső- és külső titkaikra a többi foglalkozási ágak is megfelelő védelmet kapjanak. Ennek végeredménye volna, hogy a törvényhozó a gazdasági harcok jogi formáját a különböző társadalmi osztályok között meghatározná és az osztályharcot ezáltal csökkentené.

Kétségtelen, elsősorban az iparosság érdeke, hogy az ipari titkok védelméről szóló törvény mielőbb meghozassák. A nagy gyárak érdekeit hatalmas tőkék védik és ezer módjuk van rá, hogy a maguk különleges módszereit, fogásait, ipari titkait illetéktelenek elől hermetikusan elzárják. Mennyivel kevésbé előnyös ezzel szemben a szegény anyagi viszonyok között élő kisiparos helyzete.

A fentiek után érthető, hogy az ipari titkok védelméről szóló törvény mielőbbi meghozatala érdekében indítandó mozgalom fontos, igen sok esetben ekszisztenciális érdeke a hazai iparosságnak

Dr. Kele Sándor.

MEGHALT EGY ARADI KISMESTER.

Ardelean Sebő aradi asztalosmester mult pénteken néhány napi kínos szenvedés után meghalt. Vasárnap délután temették el lesújtott családjá és iparostársai őszinte részvéte mellett. A mindössze 46 éves ember korai halála iparos sors. Ardelean Sebő egyike volt a város legdolgozabb iparosainak. Jónévi ülőbutorkészítő volt s mint asztalosipari speciálta, keresett szállítója volt egész sorozat nagy szakmai cégnek. Ardelean Sebő becsületes munkája azonban nem bizonyult elégnek arra, hogy családjá számára nyugodt megélhetést biztosítson. Kettős tragédia színeljével tette a Sava Raicu uccai gyászházat az agyvérzés, amely rövid szenvedés után Ardelean Sebőt megölte. Nemcsak a szerető családfőt, hanem a kenyérkeresőt is elvette feleségétől és két kiskorú gyermekétől, akiket nagy nyomorban hagyott hátra.

MIKOR ESEDEKES A TÖKEKAMATADÓ.

A timisoarai tábla II. szekciója 3818-12-1933. szám alatt a tökekamatadóra vonatkozólag a következő elvi döntést hozta:

Az egyenesadók egységeitéről szóló törvény végrehajtási utasítása értelmében a banknál vagy más hitelintézetnél elhelyezett készpénzbe tételek tökekamatadója a betevő jogainak esedékesége napjától kezdődőleg fizetendő. Az adó behajtása levonás és közvetlen befizetés által történik. A levonást a jövedelem esedékeségekor kell eszközölni és így az adó attól a pillanattól kezdve az állam tulajdonát képezi, tekintet nélkül, hogy mikor történt annak befizetése. Ennél fogva a tökekamatadó kulcsa az, amely akkor van érvényben, amidőn a jövedelem esedékesé válik és a tökekamatadót nem olyan kulcs szerint kell leróni, midőn az adó befizetése történik.

MŰVÉSZI FÉNYKÉPEK

Nagyított képek jutányos áron

NAGY GEZA műtermében készülnek
Bul. Reg. Maria 8. fidsz.

Jogesetek a kisipar köréből

Mikor szűnik meg a kötbér terhe alatt szerződésileg kikötött versenytilalom kötelező jellege? — Mit állapít meg a bíróság a kikötött versenytilalom jogának harmadik személyre való átruházásáról?

Egy iparos szerszámkészítő és reszelővágó üzemet és az ezzel kapcsolatos üzletét eladta. A vevő kikötötte, hogy az iparos hasonló üzletet három évig sem közvetve, sem közvetlenül nem folytathat. A kikötés értelmében tehát sem saját neve alatt, sem társas viszonyban szakmájabeli ipart nem üzemeltethet, üzletet nem vezethet, sem pedig hozzátartozói nevére ilyen iparjogot nem szerez és ezen ipari üzemekben semminemű szerepet nem vállal. Az eladó a kikötés értelmében, amennyiben azt megszegné, köteles volt 50.000 lej kötbért fizetni.

Az eladó iparos vevője a megvásárolt üzemet a vétel keltétől számított két év múlva eladta ugyanazon jogokkal és kötelezettségekkel, mint az az előző eladóval szemben fennállt.

Az első eladó tudomást vett arról, hogy vevője az üzemet eladta, mire ő is szakmabeli üzletet nyitott és iparüzési engedélyt kért.

Az első vevő ezen az alapon keresettel lépett fel az iparos ellen és kérte a kikötött kötbér megfizetését.

Az iparos a kötbér kifizetését megtagadta. Perbe lépett a felperes vevője is, miután a per megnyerése neki is érdeke volt, mert ő is az említett versenytilalommal vette át az üzemet és az épületet a második eladótól.

A bíróság elutasította a keresetet, mert a kötbér iránti igény sikerrel csak akkor érvényesíthető, mikor a kötbérrel biztosított eredeti vevő vagyonjogi érdeke még fennállott. Tekintettel arra, hogy az üzletet és műhelyt az eredeti vevő másra ruházta át, ez a személyhez kötött anyagi érdek megszűnt. Tekintettel pedig arra, hogy az eredeti eladó és vevő között felmerült és személyhez kötött versenytilalmi kikötést az eladó volt vevő át nem ruházhatta, mert ezen személyhez kötött jog átruházhatósága harmadik személyekre kikötve nem volt, ez alapon sem volt jogos a kereset. Különben is vagyoni érdeke, ami miatt a versenytilalom kikötött, az üzlet eladása folytán megszűntnek volt tekintendő.

Aki öröklés útján jut ipari üzem, vagy üzlet birtokába, az örökhagyó hitelezőivel szemben nem az üzletátruházási, hanem az örökösödési törvény értelmében tartozik vagyoni felelősséggel. — Az örökös csak az általa örökölt vagyonrész arányában felelős a fenti esetben, ha a vagyont többen örökölték. — Nem változik ez a helyzet akkor sem, hogyha az örökölt üzem vagy üzlet nem az összes örökösök, hanem csak az örökös neve alatt folytatja működését.

Egy erdélyi iparos atyjától kefekötő műhelyt és üzletet örökölt. Az örökös a vagyont két kiskoru testvérével együtt örökölte. A végrendelet végrehajtása után az örökölt céget átvette és azt a saját neve alatt folytatta. Az árvaszék a kiskoruk nevében beleegyezett abba, hogy az ipari üzemet és műhelyt a nagykorú örökös a saját nevével folytathassa és az üzletből előálló jövedelemből a kiskorúakat kielégíthesse.

A hagyatéknek letárgyalása és a fenti megállapodásnak véghezvitele után a cég egy régi hitelezője jelentkezett és közvetlenül a nagykorú iparost perelte azon a címen, hogy az a céget átvette és saját neve alatt folytatja.

Az iparos kérte a kereset elutasítását, mert ő üzletet nem vett át. A törvény értelmében ugyanis üzletátvétel nem történt és miután felperes cég az 1908. LVIII. törvény értelmében perelte, a kereset jogcíme nem áll meg. Kérte a kereset elutasítását.

A bíróság a keresetet elutasította, mert az üzletátruházásról szóló törvény értelmében üzletátruházás csak akkor forog fenn, ha a jogutód adás-vétel útján jut az üzlet birtokába. Jelen eset-

Mit kell igazolniok a munkakamarai választóknak?

A bonyolult eljárás ne vegye el a kedvüket az iparosoknak a dologtól, mert amíg kézműves kamara nincs, a munkakamara munkásjellegének ellensúlyozása fontos iparos érdek.

A timisoarai munkakamara megkezdte a munkakamarai választók névjegyzékének kiegészítését. Mindazok, akik fel akarják magukat vétetni a névjegyzékbe, június 15-ig nyújthatják be eziránti kérvényüket.

A kérvényekhez csatolni kell az állampolgár-

sági bizonyítványt, egy bizonyítványt arról, hogy az illető nagykorú és legalább 6 hónapja a munkakamara körzetében lakik, nincs csőd alatt, nem volt büncselekmény miatt elítélve és nincs visszaesésben a munkatörvény ellen elkövetett vétségek miatt.

Iparostársaim figyelmébe

Bármilyen nyomtatványait a legszébb és legmodernebb kivitelben, a lehető legolcsóbb áron csakis nálam szereztetik be.

REINER - nyomda, Arad

Bulevardul Regina Maria 17.

Videki megrendeléseket pontosan és gyorsan elintézek

GYERMEKSZAJ.

— Igazán szeretsz te engem, mama?

— Hát persze, te kis csacsi.

— Akkor menj férjhez a szomszéd cukrászhoz.

HIDEGVÉR.

— Na, szép históriát hallottam a férjedről, mondhatom...

— Jaj, meséld hamar, — új ruhára van szükségem.

Ne felejtse el!

A „MERCUR”
cipőáruházban

ARAD,

(Piata Avram Iancu 21.)
kisiparosok által készített

elegáns
cipőt kaphat
olcsó árban!

ben azonban öröklés útján jutott az iparos az üzlethez és műhelyhez. Az iparos felelőssége tehát csakis az öröklés címén állana fenn és csakis az örökölt vagyonrész erejéig és e mellett még a kiskoru örökös is örökrésze arányában felel a tartozásért, ha fennáll. Ez azonban magánjogi és nem az üzletátruházási törvény értelmében áll fenn. Tekintettel arra, hogy felperes az alperessel szemben keresetét ezen törvény rendelkezéseire alapította, amely törvény rendelkezése a fentiek szerint nem állanak fenn, a keresetet, mint kellő jogcím nélkülit, el kellett utasítani.

Aki saját iparendelvényének használatát másnak engedte át, csak akkor nem felelős az ipari üzemből szállított áruk vételáráért, ha az eladó ezt a körülményt tudta.

Egy lakatosmester hosszú évtizedek munkája után nyugalomra vágyott, de üzemet nincs ki- nek átadnia, mert megfelelő vevő nem jelentkezik. Tekintettel erre, megállapodik egy régi segédjével, hogy az illető átveszi a műhelyt annak megrendelő körével együtt, de mindaddig, amíg a vételár kifizetve nincs, az üzem a régi iparendelvény alapján működik.

Az üzem a vaskereskedőtől az anyagot hitelbe kapja. Az üzlet ily módon való eladásakor ezt a tényt az eladó iparos bejelentette a cégnek, de az a küldött árukat ennek ellenére továbbra is a régi cég nevével számlázta.

KORAI AGGODALOM.

— Végre le vagyok égve. Se készpénz, se tipp, hogy honnan szerezzek.

— Hála Istennek...

— Miért hála?

— Mert aggódtam, hogy tőlem akarsz kérni.

EZ IS EREDMÉNY.

— Sok levelet kaptál a házassági apróhirdetésre?

— Oh igen! Egész csomó ajánlatot csecc-mökelengyére és gyermekokaira...

Belga
kristály

TUKRÓK

Modern
matt

UVEGEK

CSISZOLT UVEGEK

legjobb minőségben és legolcsóbb áron

PINTÉR & CO. cégnél

Arad, Sir. Ioan Calvin 39

OH AZ A RÁDIO.

— Oh, az én férjecském a utóbbi időben meglepően koránkelő lett. A rádió-tornaóra már minden nap ébren találja.

— Tornázik talán a vén fejével?

— Ő nem, hanem egy 16 éves kislány a szemben levő lakásban...

ROSSZ MÓDSZER.

— Mit szól hozzá, a szomszédom beverte az ablakomat, amikor zongoráztam.

— Buta tipp. Hiszen így még jobban fogja hallani...

Év végén nagyobb összegű tartozás állott fenn és a vaskereskedés az iparost fizetésre szólította fel. Az iparos azzal válaszolt, hogy ő nem tartozik semmivel sem. A cég közli vele, hogy amennyiben az összeget nem rendezi, nem vár, hanem a pert megindítja. Az iparos visszautasította a kérelmet és kijelentette, hogy ő annak rendje és módja szerint közölte a vaskereskedéssel, hogy az üzem csak az ő neve alatt megy, de ténylegesen más a tulajdonos. Az árukat nem ő rendelte és át sem vette.

A vaskereskedő cég perelt. Az iparos a már említett módon védekezett. A vaskereskedő cég kijelentette, hogy igaz ugyan, a bejelentés, de tekintettel arra, hogy az ipar alperes iparos neve alatt folytatódik, a számlák az ő nevére lettek kiállítva, az ő ipari üzemében lettek az áruk felhasználva, köteles tehát megfizetni az áruk vételárát.

A bíróság elutasította a keresetet, mert igaz az, hogy aki ipart üzemeltet, annak iparendelvénye kell, hogy legyen, de ha más valaki, harmadik személy egy idegen neve alatt üzemeltet, az ipar és erről az eladó tud és annak árát szállít, nem hivatkozhatik arra, hogy nem tudta, ki a tulajdonos. Tekintettel pedig arra, hogy a vaskereskedő cég tudta azt, hogy az ipari üzem más és nem alperes tulajdonát képezi, és szállított árukat, tehát az áruk vételárát csakis attól kérheti, aki azt ténylegesen átvette és felhasználta.

Mit tartalmaz az új román csekk-törvény a több példányban kibocsátott csekkekről, a csekk elévüléséről, a forgalmi csekkről és milyen büntető szankciók sújtják a visszaéléseket

(Második és befejező közlemény)

Az Iparos múlt heti számában részletes cikkben közölte és magyarázta az új román csekk-törvény előírásait. Kifejtettük, hogy azok bizonyos szigorításokat tartalmaznak a régi joggyakorlattal szemben. Alábbiakban a csekk-törvényről szóló szakcikkünk második és egyben befejező részét közöljük.

Mikor indítható visszakereset?

A csekk-tulajdonos visszakereseti jogát akkor érvényesítheti, ha a giránsok, a kibocsátó és a többi csekkkötelezett az előírt határidőn belül a csekket nem fizetik ki és a kifizetés visszautasítását hiteles okirattal (óvatolás), a csekken eszközölt nyilatkozattal vagy valamely kompenzációs hivatalnak adott nyilatkozattal megállapítják.

A csekk-tulajdonos megőrzési jogát a kibocsátóval szemben akkor is, ha a csekket nem mutatják be az előírt határidőn belül vagy az óvatolás nem történt meg. Ha a bemutatási határidő eltelte után bemutatott csekk disponibilis összege az intézményezett csekkértéke miatt többé nincs meg, a csekk-tulajdonos részben vagy egészben a disponibilis összeg csökkenésének megfelelően elveszti jogait.

Az óvatolást vagy ezzel egyenlő értékű eljárást a bemutatási határidő lejártá előtt kell eszközölni. Ha a bemutatás a határidő utolsó napján történt, az óvatolás csak az azt követő első munkanapon eszközölhető.

A csekk-tulajdonos az óvatolást követő négy munkanapon belül köteles értesíteni a nemfizetésről a giránt vagy a kibocsátót. Az értesítés vételétől számított két munkanapon belül a giránsnak értesítenie kell a többi giránsokat.

Az összes csekkkötelezettek közösen felelősek a csekk-tulajdonossal szemben. A csekk-tulajdonosnak jogában áll a behajtási eljárást lefolytatni egyenként vagy az összes kötelezettek ellen a sorrend betartása nélkül. Ugyanilyen joggal rendelkezik az az aláíró is, aki a csekket kifizette.

A csekk-tulajdonos visszakereseti uton követelheti a ki nem fizetett csekken megjelölt összeget, a bemutatástól számított törvényes kamatot, továbbá az összes költségeket. Az, aki visszakereset után fizette ki a csekket, a giránsoktól követelheti a teljes kifizetett összeget, a törvényes kamatot attól az időponttól, amidőn az összeget kifizette, továbbá az általa viselt költségeket.

Ha a csekk bemutatása, az óvatolás eszközölése vis-maior miatt nem történhetik meg, úgy a törvényben előírt határidők meghosszabbíthatnak. A csekk-tulajdonos azonban köteles a vis-maiort a girás tudomására hozni.

A csekk a visszakereseti összeg erejéig végrehajtási joggal felruházott címletnek tekintendő. A végrehajtási joggal való felruházást 50.000 lej erejéig a járásbíróság, azon felül a törvényeszközli. A végrehajtási joggal való felruházásról szóló bírói határozat ellen nincs fellebbezési jog.

A külföldön kibocsátott csekk ugyanilyen joggal rendelkezik, ha a kibocsátási helyen érvényben levő törvény is így intézkedik.

A végrehajtási felszólítás vételétől számított öt napon belül a végrehajtás ellen az adós elmentmondást jelenthet be. Az elmentmondás ügyében hozott ítélet 15 napon belül fellebbezhető meg. A végrehajtást az illetékes bíróság csak akkor függesztheti fel, ha az adós nem ismeri el az aláírást, vagy az aláírási megbízást. A végrehajtás felfüggesztése esetén is a hitelező biztosító intézkedéseket tehet.

Ha a csekk-tulajdonos a behajtási pert elvetette az összes kötelezettekkel szemben, úgy a pert megindíthatja azzal a kibocsátóval szemben, akinek az intézményezettől nem volt megfelelő disponibilis összege.

A csekk óvatolását a portarelek eszközlik, a hol törvényeszköz van, a többi helyeken pedig a járásbíróság. Azokban az országrészekben, ahol közjegyzők működnek, az óvatolást azok hajtják végre. Az óvatolást a kifizetés helyén az intézményezett szemben kell eszközölni.

Rendelkezések a több példányban kibocsátott csekkről.

A bemutatásra szóló csekkeken kívül bármilyen, Romániában kibocsátott és más államban fizetendő csekk több példányban is kibocsátható. Ha egy csekket több példányban bocsátanak ki, úgy ez megszámozandó magában a csekk szövegében. Amelyik csekk szövegéből hiányzik a számozás, az külön csekkeknek tekintendő. Ha valamely példányt kifizettek, úgy a többi példányok elvesztik értéküket.

Mikor évül el a csekk?

A csekk-tulajdonos visszakereseti joga a giránsokkal, a kibocsátóval vagy más csekk-kötelezettel szemben a bemutatási határidőtől számított hat hónapon belül évül el. Az egyes csekk kötelezetteknek más csekk-kötelezettekkel szemben visszakereseti joga hat hónapon belül évül el attól az időponttól kezdődőleg, amidőn a kötelezett a csekket kifizette vagy attól a naptól kezdődőleg, amidőn a visszakereseti eljárást ellene megindították.

Mi a forgalmi csekk?

A forgalmi csekk autorizált pénzügyintézet, vagy bank által kibocsátott, rendeltetűre szóló hitelcímlet. A forgalmi csekk olyan összegre szólhat, amelyre a kibocsátáskor a csekk elfogadóitól disponibilis összeggel rendelkezik. Ez a címlet a kibocsátó által megjelölt bármilyen helységben bemutatásra fizetendő.

Az a bank vagy hitelintézet, amely forgalmi csekk kibocsátására engedélyt nyer, köteles a Banca Natională-nál a kibocsátást követő másnap állami, állam által garantált vagy a Banca Natională-nál lombardírozható címletekben, napi árfolyamon, a naponként kibocsátott forgalmi csekkek értéke 40 százalékaának megfelelő garanciát letétbe helyezni. A kauciót a Banca Natională csak a kifizetett csekk bemutatása után szolgáltatja vissza.

A forgalmi csekkeknek a következő adatokat kell magába foglalnia:

A forgalmi csekk elnevezést, bizonyos összegek bemutatására szóló kifizetésének feltétlen ígretét, az elfogadó nevét, vezetéknévét, a kibocsátás helyét és keltét, a bank vagy kibocsátó intézet aláírását.

Az a címlet, amelyikről a fenti adatok egyike hiányzik, nem tekinthető forgalmi csekkeknek.

A csekk-tulajdonos visszakereseti jogát elvesztheti, ha a címletet a kibocsátástól számított harminc napon belül kifizetésre nem mutatja be. A kibocsátó ellen indított peres eljárás a kibocsátástól számított három év után évül el. A kibocsátó javára szolgáló giró a csekket megszünteti. A bank vagy hitelintézet levelezőjét is megbízhatja forgalmi csekkek kibocsátásával, azonban a kibocsátott csekken rajta kell lenni az engedélyezett bank vagy hitelintézet láttomozásának.

A forgalmi csekkekre vonatkozólag alkalmazandók a váltótörvénynek giróra, kifizetésre, óvatolásra, visszakeresetre, elévülésre vonatkozó intézkedései, ha azok nem állanak ellentétben a csekk-törvénnyel.

Büntető és átmeneti intézkedések.

Az esetben, ha az intézményezett engedélye nélkül vagy megfelelő disponibilitás hiányában csekket bocsátanak ki, vagy hamis adatokat tartalmaz a csekk, úgy a pénzbüntetés ötezer lejtől

százezer lejig, a börtönbüntetés hat hónaptól egy évig terjed.

Azok a bankok, vagy hitelintézetek, amelyek engedéllyel nem rendelkeznek, vagy amelyeknek engedélyét visszavonták és forgalmi csekkeket bocsátanak ki. 100.000 lejtől 1 millió lejig terjedő pénzbüntetéssel sújtanak, ha egyéb intézkedés nagyobb büntetést nem ír elő.

Az új csekk-törvény életbeléptetése előtt megállapított speciális feltételek, valamint a csekken eszközölt megjegyzések és a csekkel vállalt kötelezettségek a régi törvények hatálya alá tartoznak.

Az új törvénynek a kifizetésre, jogmegőrzésre, jogmegszűnésre, visszakeresetre és vis-maiorra vonatkozó intézkedései a régi törvények hatálya alatt kibocsátott csekkekre is vonatkoznak. Ha lejárta az új törvény életbe lépése után van. Az új törvény intézkedései alkalmazandók az életbe lépéskor még le nem járt elévülési időre is. Az elévülési idő megkezdése, vagy megszakítása a régi törvény szerint állapítandó meg. Ha az elévülési határidő rövidebb, mint a régi törvényben előírt elévülési határidő, úgy az elévülési idő az új törvény életbe lépésének napjától számítandó, kivéve, ha az elévülési határidő később járna le, mint a régi törvényben előírt elévülési határidő.

Az új csekk-törvény 1934. június hó elsején lépett életbe.

ELVI DÖNTÉSEK AZ ADOUGYI SEMMISÉGI PANASZOKRÓL.

A semmisségi panaszok benyújtására vonatkozólag a bucarestii tábla I. szekciója két döntést hozott. A 8073—1933. számú döntése a következőket állapítja meg:

Az egyenesadótörvény 85. cikke után a törvényhozó gyakorlati szempontok figyelembevételével elrendelte, hogy a semmisségi panaszokat (recurs) a felebbezési bizottságok határozata ellen a pénzügyigazgatóhoz kell küldeni, hogy meggátolja azokat a kellemetlenségeket, amelyek a semmisségi panaszok letárgyalására hivatott hatóságokra származának abból, hogy az összeg miatt nem tárgyalhatják le a semmisségi panaszt. Ezért a semmisségi panaszok benyújtásához egyéb formalitás nem szükséges, minthogy a fél panaszát a pénzügyigazgatóhoz benyújtott kérdésben terjeszse elő.

A 3—1934. számú döntés a következőket tartalmazza:

Az egyenesadótörvény 85. cikkének az a kifejezése, hogy a semmisségi panaszok a pénzügyigazgatóságnál jelentendők be, nem értelmezhetők olyképpen, hogy ezek a semmisségi panaszok a pénzügyigazgató elé terjesztendők. Hanem a semmisségi panaszokat a kéressel egyidejűleg a pénzügyigazgatósághoz kell betérjesztetni, amely azt továbbítja az illetékes hatóságokhoz. Ennélfogva az olyan semmisségi panasz, amelyet nem az illetékes hatóságnak címeznek, hanem közvetlenül a pénzügyigazgatónak, szabálytalannak tekintendő és megsemmisítendő.

**Hajmosó
és hajszárító**
készülékek
és más
**fodrászati
cikkek**
olcsón, szakszzerűen

Köszeghy Sándor Fia
Arad,
Bul. Reg. Ferdinand 63-65.
volt Dengi-ház.

Nálunk csökkentik, sőt megszüntetik, külföldön kiterjesztik az új házak adómentességi jogát

Az új joggyakorlat szerint Magyarországon 15 évre teljes, 10 évre részleges adómentességet adnak az új házaknak.

A magyarországi hivatalos lap szerdai számában megjelent a pénzügyminiszternek nagy érdeklődéssel várt házádómentességi rendelete.

A rendelet adómentességet biztosít azoknak a házaknak, amelyek legkésőbb 1937. június végéig lakható állapotban megépülnek, de az adómentesség nem egyforma, hanem kategóriánként különböző.

A legnagyobb adókedvezmény, még pedig 15 évre teljes, azontul pedig 10 évre 75 százalékos rendkívüli adómentesség illeti meg a szabályozási vonalnál kisebb vagy beljebb álló, illetőleg az ucca szintjénél magasabb talajszinten vagy mélyebben fekvő, a rendelet kibocsátása után lebontott épületek helyére emelt új épületeket a következő helyeken:

A Krisztina körutnak a Bors-ucca és a Krisztina-tér közötti szakaszain, ideértve az Endresz György teret is, az Attila-uccának a Vérmező-ut és Roham-ucca közötti szakaszán, a Margit köruton, a Fő-uccában, stb., stb.

A második kategóriába tartoznak azok az új házak, amelyek 15 évre teljes, további 10 évre pedig 50 százalékos adómentességet élveznek.

Ez a kedvezmény illeti meg az előbbi kategóriában felsorolt 14 területen üres telkeken épült új épületeket, továbbá a Lipót-körut, Teréz-körut,

Erzsébet-körut, József-körut, Boráros-tér és a Dunapart, illetőleg a Margit-körut, stb. helyeken.

A rendelet kibocsátása után teljesen lebontott, az 1870-es években végrehajtott felmérés idejében már fennállott épületek helyére emelt épületeket és üresen álló telkeket is felöleli. A körutak által bezárt területen, ha uccákkal körülvárt beépített háztömböt teljesen lebontanak és helyette új háztömb létesül, amely legkésőbb 1938. év végéig lakható állapotba helyeztetik, úgy ezeket 15 évre terjedő teljes és azon túl további 10 évre 75 százalékos házádókedvezmény illeti meg. Csak 15 évre terjedő házádómentesség illeti meg a körutak által határolt területeken levő üres telkeken emelt épületeket, a Csend-ucca, Budaörsi-ut, Szent Imre herceg utja, Hegyaljai-ut és Avar-ucca, továbbá a Hungária-körut, Erzsébet királyné-ut, Róna-ucca, Thököly-ut által határolt területeken az új rendelet kiadása napján telekkönyvileg már kialakított és közművekkel is ellátott legalább 150 négyszögöles telkeken emelt családi házakat, melyek egy legfeljebb 4 szobával és hallal bíró lakást tartalmaznak.

A rendelet ezután részletesen felsorolja az építési feltételeket, valamint azokat az eseteket, amelyekben a már megadott házádómentesség érvénytelenné válik.

London sötétkek estélyi férfi-ruhákat parancsol

Még egy újdonság kísért a férfidivatban: a gyapjúsál. Dániában, az északi államokban és Angliában is az eddig viselt nehéz selyemsálakat kezdi kiszorítani a gyapjúsál, míg a női sálkendő, amely újból nagyon divatos lett, a változatosság kedvéért gyapjuból és selyemből is készül.

A divatkreálók mindig a szezon előtt járnak és Londonban éppen most tárgyalnak arról, hogy nem lehetne-e a férfidivatban az estélyi ruhán változtatni. Angliában a társadalmi élet a nyári hónapokban a legmozgalmasabb. Az angoloknál az annyira kifejlődött stílusérzék bántja, hogy az estélyi ruhát már a nappali világosságnál fel kell venni. Anglia már tavasszal megkezdte a nyári időszámítást és ennek folytán esti összejöveteleiknél még nappali világosság van. Most egy új szövetet találtak, amely nappal sötétkek, esti világításnál — fekete. Ezt a különleges szövetszint szemelték ki az új szmokingok és frakkok készítésére.

Arról szó se lehet, hogy a férfidivatot a rokokó gavallérok vagy középkori lovagok színpompás ruháinak mintájára változtassák meg. Kizárólag az estélyi öltözet anyagának megváltoztatását tervezik.

Könnyen meglehet, hogy el is érik céljukat. A kontinensen, sőt még Amerikában is állandóan keresik a férfietikett problémáinak célszerű megváltoztatását. Mindenekelőtt a nők kívánják a férfiak ruházatának ünnepélyesebbé tételét. A férfiak túlságosan elfoglaltságuk miatt nem szívesen öltöznek át. A fekete estélyi öltözet túlságosan ünnepélyesnek tűnik fel, úgy, hogy a korai esti órákban, mielőtt a színházakat, vagy mulatóhelyeket meglátogatnák, nem igen lehet szalonruhát viselni. Ennek a körülménynek tudható be, hogy nappali öltönyök kísérik a női színházba, étterembe és magántársaságokba. Könnyen meglehet, hogy a férfiak sötétkek estélyi ruhája, különösen a kék szmoking már a délutáni irodai munkához is elkíséri a férfiakat.

JULIU LINK

Dentist—Fogász

diplome medaille

Timisoara, I. Sft. Gheorghe No. 6.
(v. Arany Szarvas-épület)

Aradi Iparesek Temetkezést Segélyző Csoportja

Directiunea Grupelor de Ajutor de Inmormantare a Industriilor din Arad face cunoscut membrilor cari sunt in restaurantă cu cotizațiile lor, să achite restanța în interesul lor propriu, fiindcă în conformitatea §-lui 14 și 15 din statute calitatea lor de membri respiră automatic, adică dacă membrul decedează în timpul, nu se poate acorda ajutorul. Cotizațiunile sunt scutite după următorii membri decedați:

Az aradi Iparesek Temetkezést Segélyző Csoportja igazgatósága értesíti a csoport azon tagjait, akik halálzási járulékaikkal hátralékban vannak, azt saját érdekükben rendezzék, mert a csoport szabályzatának 14. és 15-ik §-a értelmében tagsági joguk automatice megszűnik, azaz ha a tag közben elhal, a segély nem folyósítható. A fizetés a következő elhunyt tagjaink után esedékes:

In grupa A. csoportban 776. özv. Vad. I. Matei Klucicza Mátyásné. In grupa B. csoportban 766. Iosif Baba József.

Aradi Polgári Jótékony Egyesület

Directiunea Grupelor de Inmormantare a Reunionei Civile de Binefacere din Arad prin prezenta comunică cu asociații, că cotizațiunile de deces sunt scadente până la numărul curent:

Az Aradi Polgári Jótékony Egyesület Temetkezés-Csoportja igazgatósága ezúton közli a tagjaival, hogy a halálzási járulékok a következő sorszámokig esedékesek:

In grupa I. csoportban 693 számig.

In grupa II. csoportban Julia Arkai Júliánna 787. számig.

Rugam membrilor a anunta schimbările de domiciliu la efectuarea plății cotizațiilor.

Kérjük tagjaink lakcímváltozásait a halálzási járulékok rendezésével egyidejűleg bejelenteni.

Ajánljuk versenyen felülmúló géphajtó- és tömítő-köteleinket,

malom- és transport hevedereinket. Kókusz-szőnyeg, lábtörő, grádli, butorszövet, plüss, alrik, butorugó, mindenféle kárpitoskellékek. Zsák, zsinag, kötél, ponyva, tömlő, kender, len, és juta-gyártmányok

Schönberger és Grünstein R. T.
Arad, ul. Neuman ház

SZESZÉLYES MULANDÓSÁG.

Gyermekkori játszótársak találkoznak. Méla rezignációval mondja a lány:

— Hiába, Pista, az idő még a legjobb barátokat is eltávolítja egymástól.

— Mennyire igaz van, Sárika, — hangzik a válasz: — Tizennégy év óta nem találkoztunk. Akkor 18 évesek voltunk mindketten. Ma én már harminckétfő vagyok és magácska huszonhárom.

VENDEGLATAS SKÓTEKNAL.

Harminchat órák utazás után megérkeznek skótekhoz a vendégek. Amikor már kényelembe helyezték magukat, skót ur bevezeti őket a szalonba. Kedves közvetlenséggel intézi hozzájuk az annyira óhajtott kérdést:

— Parancsoltok egy kis frissítőt?

A kérdést követő lelkes helyeslésre skót ur az ablakhoz megy és — kinyitja.

AZ UTADÓ AZ ADÓKÖTELES TISZTA JÖVEDELMEBŐL VONANDÓ LE.

A bucurestii tábla I. szekciója 231—1933. sz. alatt a következő döntést hozta:

Az egyenesadóról szóló törvény szelleméből, valamint a módosított uttörvényből kétségtelenül megállapítható, hogy az utadónak a jövedelmi adótól teljesen különálló jellege van, az külön alap javára szolgál és így nem tekinthető a jövedelmi adó pótdójának. Ennélfogva az utadó az adóköteles tiszta jövedelméből levonandó.

A bucurestii tábla fenti döntése értelmében adta ki már ez évben utasításait az adótörvény végrehajtására a pénzügyminisztérium.

Nyári ruhákat és kabátokat legszebben

fest és tisztít

KNAPP

Strada Episcopul Radu 10.
Főlk: Strada Bratianu 11.

AZ A BIZONYOS FINOM KIS HELY.

— Halló, főur, itt van egy gomb, még egészen használható állapotban. A reszelttészta levesemben találtam.

— Óh, ezer köszönet, az én nadrággombom. Tegnapelőtt este tüvé tettem érte az egész éttermet.

Vas-és fémöntés

Gépműhely

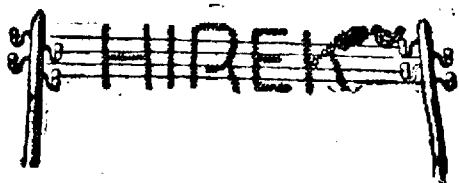
Precíziós szerszámok készítése.

LADISLAU

ASSAEL

LÁSZLO

MŰLAKATOSÁG Arad, Gal. Radnai 35. Gyártom a mezőgazdaság összes gépeit. Kenderfeldolgozó gépek — Malomborendezések saját modelom után készülnek.

AZ IPAROS

Megjelenik minden pénteken.

Előfizetési ára egész évre intézménynek és nagy cégeknek 1000 lej, fél évre 500 lej. Iparosoknak egész évre 300 lej, fél évre 150 lej, negyed évre 75 lej.

Hirdetés négyzetcentiméterenként 4 lej. Eves kötéseknek árengedmény.

Redactia si administratia — Szerkesztőség és kiadóhivatal — Redaktion und administration Arad, Caminul Industriilor-Iparos Otthon.

— A külföldi alattvalók globális adója. A munkaügyi minisztérium — amint az előrelátható volt, — módosította a Romániában élő idegen állampolgárok itartózkodásának meghosszabbítására vonatkozó kérvény feltételeit. Minthogy az új adótörvény az alkalmazottak globális adóját eltörölte, a munkaügyi minisztérium úgy döntött, hogy az idegenellenőrzés alkalmával a külföldi alkalmazottak csak az 1934. első negyedéve globális adójának kifizetéséről szóló nyugtát kötelesek mellékelni a kérelemhez.

— Timisoarai kávéháztulajdonos kitüntetés. Timisoara egyik érdemes kávéháztulajdonosát királyi kitüntetés érte. Az uralkodó Weisz Dezsőnek, a Dacia-kávéház agilis tulajdonosának a kereskedelem és ipar terén szerzett érdemek elismerésére alapított érdemrend első osztályát adományozta.

— Postai lapelőfizetés. A postaigazgatóság közli, hogy minden belföldi postahivatalnál elő lehet fizetni az összes belföldön és külföldön megjelenő folyóiratokra. A kérdésben bármely postahivatal szóbeli felvilágosítást ad az érdeklődőknek. Az előfizetőknek előnyös a lapmegrendelésnek ez a módja, mert portóköltséget nem kell fizetniük.

— A tanoncoknak tizenöt napi szabadság jár. A timisoarai munkakamara figyelmezteti a munkaadókat, hogy a munkaszerződésekre vonatkozó törvény alapján a tanoncoknak legalább tizenöt napi szabadság jár. A pihenésre azant időbe a törvényes ünnepeket nem lehet beleszámítani. A törvény ellen vétő munkaadók ellen kihágási jegyzőkönyv készül és ezekben az esetekben a munkakamara mellett működő bíróság súlyos bírságokat róhat ki.

— Az új adótörvény végrehajtási utasítása. Az egyenes adóról szóló új törvény végrehajtási utasítása nemrég jelent meg. A hivatalos lap napokban megjelent száma közli a végrehajtási utasítás kiegészítő részét, amely a kivetésekre és az adófeleltesezésekre vonatkozik. A végrehajtási utasítás kiegészítése már valamennyi pénzügyigazgatósághoz eljutott.

— Árlejtés a tüzoltók és mezei rendőrök egyenruha-szállítására. Az aradvárosi gazdasági hivatalban árlejtést tartottak a tüzoltók, mezei rendőrök, szolgák és kocsisok egyenruhájának beszerzésére. Összesen hatvan-nyolc uniformis szállításáról volt szó, amely közül harminchárom tüzoltói egyenruha. A pályázaton négy ajánlattevő vett részt. Az Arlton Miklós cég, Coroban István, Petőfi Demeter és a Jakabffy & Co. A pályázatok felbontása után kiderült, hogy a tüzoltó öltönyökre a Jakabffy & Co. cég tette a legolcsóbb ajánlatot darabonként 575 lejes értékben, Coroban István pedig a mezei rendőrök, a kocsisok és a szolgák egyenruhájának szállítást kapta meg, mivel 570 lejes ajánlatával a legolcsóbb ajánlkozóknak bizonyult.

— Városi árlejtések eredményei Aradon. Aradváros gazdasági hivatalában szerdán déli előtt döntöttek a festőmunkálatok és az üvegezési munkálatok pályázatai felett. Mindkét munkára két-két pályázat érkezett. A bizottság véleményezése alapján a festési munkák elvégzésére Kucsera János mázoló mestert, az üvegezési munkákra pedig Tulbere Györgyöt fogják elfogadásra ajánlani a városvezetésnek.

Uj ármaximálások Aradon

Vulpe Constantin vezető ügyész akciót indított az árak letörésére.

Szerdán életbe léptek Aradon a maximális árak. Ezt megelőzőleg mult szombaton Vulpe Constantin vezető ügyész magához kérte Tomits Pál aradi husiparost, a szakmai szindikátus elnökét és közölte vele, hogy nincs megelégedve a husárakkal. Bucurestiben ugyanis a főügyész állítása szerint olcsóbb a hus, mint Aradon. — Ha nem szállítják le a husiparosok a hus árát, feljelentést adok be ellenük árdrágításért, — mondotta a főügyész. Tomits Pál azzal érveelt, hogy Aradon a város ellenőrzése alatt állnak az élelmiszerek árai. Aki a maximális árakat betartja, nem büntethető meg. Az eset megismétlődött a sütőkkel is. A főügyész akcióját követőleg állapították meg Aradon az új maximális husárakat, amelyek alacsonyabbak a régiéknél.

Marhahus I. oszt. 16 lej, II. oszt. 12 lej, — egy lejjel kevesebb, mint eddig, — borjúhus I. oszt. 27 lej, II. oszt. 17 lej, egy lejjel kevesebb, mint eddig, juhhus I. oszt. 14 lej, II. oszt. 12 lej, az ár maradt a régi, sertés-hus I. oszt. 27 lej, II. oszt. 23 lej, két lejjel kevesebb mint eddig, zsir 30 lej, szalonna 24 lej, a hár árát 28 lejben állapították meg. A tej árát is maximálták, amennyiben egy lejjel kevesebben állapították meg, mint eddig, ilyenformán a következőképpen alakult a tej ára: piaci tej literje 4 lej, uradalmi tej 5 lej.

Ami a kenyérárakat illeti, hosszas vita után abban állapodtak meg, hogy a város kikéri a bucurestii illetékes fórumtól a kenyérmaximáláshoz szükséges engedélyt.

A nyár már nem hoz gondot,

regi ruháimat

Hoszpodár-hoz küldöm

attestoni, vegyileg tisztítani.

Arad, Strada Stroiescu 13.
és Strada Eminescu 3

INFORMACIO.

— Ismeri a két Immerglück lányt?

— Igen. Az egyik szörnyen egyszerű, a másik egyszerűen — szörnyű...

NEVETŐ HARMADIK.

— Hallom, elváltál. Hogy egyeztetek meg?

— Igen egyszerűen. A feleségem kapta a lást, én a gyereket.

— És a vagyont?

— Azt az ügyvéd kapta.

MIKOR ÉVÜL EL AZ ADÓ?

A Semmtőszék III. szekciója 1583-1933. sz. alatt az adók elévülésére vonatkozólag a következő elvi döntést hozta:

A régi számviteli törvény 130. cikke értelmében az egyenesadók három év alatt évülnék el az utolsó behajtási eljárástól számítva. Az utolsó behajtási eljárás alatt csak az elévülési határidőn belül eszközölt eljárás értendő, nem pedig az elévülés ideje után eszközölt behajtási eljárás.

Legszébben fényez, mos, vasal

BUTTINGER TERÉZ
gőzmosódája

Arad, Strada Consistorului 35:
in curtea. ————— Az udvarban

**Ha jól és olcsón
akar enni és
inni, jöjjön az
IPAROS
OTTHON**

vendéglőbe. Cigányzene. Yáno.
Arad legjobb kórhelyisége.

Eladó:

Egy 20 HP Daix Diesel-motor
Egy 14 HP villanymotor
Két drb furógép
Három drb esztergapad
Egy drb vasipari gyalugép

Különböző esztergakérek, lakatos- és kovács

szerszámok,

különbéle méretű, jó karban levő

bőr Balata-szijjak.

Arad, Calea Saguna 110.

Irja le százszor: Reklám kell! Reklám kell! Reklám kell!

Reklámpropaganda és reklámvállalat

Bucuresti, Iasi, Cerna-
uti, Constanta, Brasov,
Satu-Mare, Craiova,
Galati

Timisoara, Arad, Cluj,
Targul-Mures, Oradea,
Sibiu, Lugoj, Sighet,
Deva

Teljes felelősséggel vállaljuk bel- és külföldi vállalatok gyárlmányainak országos propagálását a létező összes reklámlehetőségek felhasználásával. Reklámtárgyakat hirdetményeket és hirdetéseket a legrövidebb időn belül, a legolcsóbban elhelyezünk sirandokon, mozikban, pályaudvarokon, villamosokon, autobuszon postahivatalokban, lapokban, uccai hirdető oszlopokon, fürdőhelyeken, szállodákban és kávéházakban, sporttelepeken. Propagálunk rádió, körlevelek és röpcédulák útján, vállaljuk éruminták szétoztását, képviseletek közvetítését. Kérjen ajánlatot az eidei központtól:

ARAD, PALATUL BANCA ROMANEASCA. TEL: 520

TAKARÉKOSSÁG.

Anyuka: — Mától kezdve nagyon fogunk spórolni, Öcsike. Én lemondok az estélyi ruhámról, apu leszokja a cigarettát. Te miről mondasz le, gyönyöröm?

— Az iskoláról, anyuka.

NÖSÜLESI PROGRAM.

— Csak a harc ér valamit ebben a limonádé életben. Ha én egyszer megnősülök, pontosan az ellentétet veszem feleségül.

— Nem lesz nagy vicc. Annyi intelligens fiatal lány szaladgál a világon...

ESŐ UTAN KÖPENYEG.

— Na, Matyi, boldog vagy?

— Hát megmondom neked őszintén: csak most tudom, mi az igazi boldogság, mióta én is „rendes” ember vagyok. Hallá tehát szómat:

„Az igazi boldogság — a legényélet, barátom...”

PRAKTIKUS KISLÁNY.

Evike meglekint mult éjszaka született ikertestvérkéit. Nézi-nézi a két nyivakoló csöppseget, aztán megszólal:

— Anyuka, választottál már, hogy melyiket tartjuk meg?

NEM VART EREDMÉNY.

— Vettem egy könyvet az asszonynak születésnapjára megemlékezésül. A könyv címe: A takarékoság művészete.

— Na és van valami eredmény?

— Oh igen. leszoktam a cigarettáról...

SZERKESZTŐI
ÜZENETEK

K. V. Timisoara, N. L. Oradea. Kérdésükre, hogy valóban minden munkakamarai választó iparos tag megkapja-e a Samoil-féle közszállítási kedvezményeket, a következőkben válaszolunk:

A Samoil-féle iparos egyesület privilégiuma, amelyről lapunk ez évi 21-ik számában azt írtuk, hogy megszűnt, tényleg megszűnt. A Hivatalos Lap 1934. április 30-án megjelent 99-ik száma 2616—2641-ik oldalain közli a szakkamarák, így a kereskedelmi és iparkamarák, a mezőgazdasági kamarák és munkakamarák számának leszállításáról, ezek szervezetének részbeni módosításáról, hatályon kívül helyezéséről és behelyezéséről szóló törvényt. Ennek keretében az ötödik szakasz a munkakamarákra vonatkozó 1932. évi okt. 11-én a Hivatalos Lap 238. számában megjelent 43-ik szakaszát hatályon kívül helyezi és nyolc új fejezetet iktat be a törvény szövegébe. Az utolsó fejezet tizedik szakaszának utolsó bekezdése a következőképpen hangzik:

„Az a kedvezmény, mely az 1921. évi törvény által a kisiparosok szövetségének tagjai részére biztosított, most a munkakamarák által kiterjesztetik az összes iparosokra, akik a törvény által előírt iparigazolvánnyal bírnak és ezeknek a kamaráknak választói.”

Az 1921. évi törvény, amelyre a munkakamarákról szóló törvény hivatkozik, a 3168. sz. királyi dekrétum, amely a Hivatalos Lap 1921. évi október 15-én megjelent 157-ik számában foglal-

tatik és a következő címet viseli:

„Törvény a nagyromániai kisiparosok és iparos munkaadók összes testületei országos szövetségének mint erkölcsi és jogi személyiségnek elismertetéséről.”

A törvény második cikke szerint:

„Az államszámviteli törvénytől eltérőleg az állami, megyei és községi árveréseknél az egy-egy csupán három százalék biztosítékot tartozik letenni.”

A harmadik cikk szerint:

„Az államszámvételezési törvénytől eltérőleg az állami, megyei és községi munkáknál a szövetség előnyben részesül azokban az esetekben is, amikor a legelőnyösebb ajánlatnál öt százalékkal és külföldi ajánlatnál huszonöt százalékkal drágább.”

A negyedik cikk szerint:

„Az államszámvételezési törvénytől eltérőleg a szövetségnek megadatik ama jog, hogy minden nemű állami, megyei és községi munkákat elvállaljon, bármilyen nagy is azok értéke.”

A fent idézett három cikkben lefektetett kedvezmények az említett munkakamarai törvény értelmében az ország összes iparosaira ki lettek terjesztve, akik a munkakamarák választói s így jogosan állapítottuk meg, hogy a Samoil-féle egy-egy lenenek, illetve az azok tagjainak juttatott törvényes alapon álló privilégium megszűnt.

Megjegyezni kívánjuk még, hogy a most hatályát veszített 1921. évi törvényt még néhai Ferdinánd király szentesítette Averescu tábornok miniszterelnöksége idején. A tábornok töltötte be akkoriban a kereskedelmi és ipari miniszteri tisztes, kezdettől Samoil Alexandru az elnöke.

Hol és mit vásárolhat a Mercur-tag?

Női- és férfi szöveteket

az összes kelengyecikkek
Friedmann és Schwartz
divatruházában
ARAD, Str. Metianu 4. Hunyadi-p.

Dein Paula női

kalapszalónja
Arad, Strada Bratianu 9.

Nászajándékok alkalmi ajándékok

legjobb beszerzési forrása
Kun József ékszerész
ARAD, Bul. Regina Maria.
Ékszerkészítés és átalakítás saját
műhelyemben.

Czernóczy Imre

cipőüzlete
kész és mérték utáni
cipők legjobb
beszerzési forrása!!
Arad, Strada Mărășești 4. sz.

A tavaszi és nyári idényre
beérkezett

CIPÓKET

legolcsóbban árusítja

Mercur Cipőáruház Rt.
ARAD, Piața Avram Iancu 21.

RÁDIO

alkatrészek és csövek legelőnyösebb
beszerzési forrása

Geller Rádió

ARAD, Str. Bratianu 7.

Szemüvegek fényképezőgépek totocikkek

Amatőr felvételek kidolgozása leg-
jobb és legolcsóbban!

OPTICUM

Kun István

ARAD, Bul. Reg. Maria 18.

Iskolai írószerek
Irodai felszerelések
Rajz és technikai cikkek
Nyomtatványok, stb.

Max Molnár és Tsa

Arad, Strada Bratianu
és Strada Iosif Vulcan sarkán

Nagy Imre

női divattermében
készülnek a legújabb
ujdonságok.

Arad, Strada Eminescu 2. sz.

Állandóan nagy választék férfi,
női- és gyermek

CIPŐK

ben. Legolcsóbb ár, saját munka!

Czernóczy Mihály

ARAD, Str. Eminescu 20—22.

Baranyi Ferenc

uriszabósága

ARAD, Str. Bratianu 15.

Speciális

butor

nappali és

kombinált szoba

Reinhart

Fülöp butorgyár

ARAD, Str. Horia 2. Városházával
szemben.

Kerékpárok,

gumik, alkatrészek,
szerelési cikkek

Schwarz Arpád

műszerész és villanyszerelőnél
Arad, Strada Brancovici 1. sz.

Szőrmebundák és téli

kabátok

nyári gondozása

szavatosság mellett. Villanyerőre
berendezett porológép.

Engelhardt szőrméáruház

ARAD, Str. Eminescu 1. Vadász-
kürt szálló épülete

Női kabátok, retikülők

nagy választékban.
Legújabb modellek!

LYONE divatáruház

Arad, Neuman-palota.

Ha még nem tagja a Mercurnak, jelentkezzen az Aradi Iparosok
Hitelszövetkezetében. Arad, Strada Bratianu 18.